

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Wildové a soudkyň JUDr. Blanky Bendové a JUDr. Vladimíry Čítkové ve věci

žalobce: **J.K.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Kuchařem
sídlem Na Pankráci 404/30a, 140 00 Praha 4 - Nusle

proti
žalované: **M.K.**, narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem Mgr. Ing. Zdeňkem Stanovským
sídlem Na Hutích 661/9, 160 00 Praha 6

o vypořádání zaniklého společného jmění manželů

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 1. listopadu 2023, č. j. 28 C 163/2020-210

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výrocích o věci samé (I. a II.), výroku o nákladech řízení účastníků (III.) **potvrzuje**, ve výrocích o náhradě nákladů řízení státu (IV. a V.) **se mění** tak, že žalobce je povinen zaplatit České republice – Obvodnímu soudu pro Prahu 4 na náhradu nákladů řízení státu částku 5 886 Kč ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci rozsudku na účet Obvodního soudu pro Prahu 4, žalované se náhrada nákladů řízení České republice – Obvodnímu soudu pro Prahu 4 neukládá.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 47 625,60 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje H.R.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně určil, že z věcí, které měli žalobce a žalovaná v zaniklém společném jmění manželů, připadá do výlučného vlastnictví žalobce jednotka č. xxx – byt, vymezená podle zákona o vlastnictví bytů, s dispozicí 2 + 1, o celkové podlahové ploše 68,16 m², nacházející se v budově č.p. xxx – bytový dům, stojící na pozemku parc. č. xxx, se spoluvlastnickým podílem o velikosti 6816/622266 na společných částech budovy a na pozemku p. č. xxx, to vše zapsané na LV č. xxx (byt) a na LV č. xxx (budova a pozemek), v k.ú. xxx, obec Praha, tedy majetek v celkové hodnotě 9 218 900 Kč (výrok I.), uložil žalobci povinnost zaplatit žalované na vypořádání jejího podílu ze zaniklého společného jmění manželů částku ve výši 2 143 780 Kč, a to ve lhůtě 6 měsíců od právní moci tohoto rozsudku (výrok II.), rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.) a dále rozhodl o povinnosti účastníků nahradit náklady řízení státu v rozsahu 50 %, tj. každý částku 2 943 Kč do 1 měsíce od právní moci rozsudku (výroky IV. a V.).
2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal vypořádání společného jmění manželů, žalobce požadoval vypořádání bytové jednotky s tím, že původně se jednalo o družstevní byt, členkou družstva byla jeho matka, která výlučně na něj převedla v roce 2000 členská práva, přesto došlo v roce 2004 k převodu družstevní jednotky nikoliv do vlastnictví žalobce, ale do společného jmění manželů (dále jen „SJM“) účastníků, z jeho strany se tak jednalo o čistý vnos do SJM.
3. Žalovaná požadovala vypořádání částky 600 000 Kč, kterou žalobce vybral za trvání SJM dne 9. 2. 2017 ze svého účtu a následně využil pouze ve svůj prospěch. Nesouhlasila se vnosem žalobce s tím, že bytová jednotka byla v SJM přes 20 let, žalovaná platila jeho rekonstrukci. V této souvislosti poukázala na to, že obdobně účastníci nabyli do podílového spoluvlastnictví bytovou jednotku v Xxx.
4. Účastníci původně požadovali vypořádání dalších položek, v době rozhodnutí soudu však byly předmětem vypořádání pouze tyto dvě položky.
5. Soud I. stupně vzal na základě provedeného dokazování za prokázané, že manželství účastníků bylo uzavřeno 15. 6. 1991 a bylo rozvedeno ke dni 31. 10. 2017. V době trvání manželství v roce 2000 matka žalobce bezúplatně převedla výlučně na žalobce práva a povinnosti související s užíváním bytové jednotky č. xxx. V roce 2004 došlo ze strany Lidového bytového družstva Praha 1 k převodu této bytové jednotky do vlastnictví účastníků řízení, kteří byli ve smlouvě označeni jako „členové družstva“. V katastru nemovitostí je byt č. xxx zapsán na LV č. xxx, a to jako součást SJM účastníků. Do roku 2002 bydlela v tomto bytě matka žalobce, následně byl byt do roku 2012 pronajímán, aktuálně byt užívá syn účastníků. Se získaným nájemným disponoval spíše žalobce, účastníci zde neměli společnou domácnost. Účastníci dostali od otce žalované darem byt č. xxx v k.ú. xxx, který je v jejich podílovém spoluvlastnictví, součástí SJM není. Žalobci na jeho účet dne 7. 2. 2017 (v době trvání manželství) přišla platba ve výši 619 000 Kč, jednalo se dle výpovědi žalobce o příjem z jeho pracovní činnosti. Bezprostředně poté, dne 9. 2. 2017 (v době trvání manželství), byla z účtu žalobce vybrána pokladnou částka ve výši 600 000 Kč, kterou žalobce před rozvodem manželství utratil, a to převážně na zaplacení dluhu ze zápůjček, které si bral od svého známého. Prokázáno bylo také to, že již v průběhu roku 2016 bylo manželství účastníků řízení rozvráceno, a že od tohoto roku žili účastníci odděleně.
6. Po právní stránce věc posoudil dle § 742 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), ohledně bytu č. xxx dospěl k závěru, že členská práva a povinnosti související s užíváním tohoto bytu byla v roce 2000 bezúplatně převedena výhradně na žalobce ze strany jeho matky, společné členství účastníků v bytovém družstvu tedy nevzniklo a Lidové bytové družstvo Praha 1 tak mělo v roce 2004 kontraktační povinnost - uzavřít Smlouvu o převodu družstevní jednotky - pouze se žalobcem, který byl výlučným členem družstva (poukázal přitom na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 1889/2004 nebo sp. zn. 22 Cdo 1668/2003). Za takové situace by se byt č. xxx součástí SJM nikdy nestal. Považoval však za potřebné zohlednit také to, že

předmětný byt je již od roku 2004 v katastru nemovitostí zapsán jako součást SJM, oba účastníci řízení po celou tuto dobu jednali, jako by byl součástí SJM (např. jej společně opakovaně opravili, žalovaná zařizovala záležitosti týkající se smlouvy z roku 2004), a že až do počátku tohoto sporu nebylo nikým zpochybněno, že předmětný byt je součástí SJM. Žalovaná tak byla po celou dobu objektivně v dobré víře, že je tento byt součástí SJM. Jednalo se o dlouhodobou pokojnou držbu trvající přes 13 let, přičemž oba účastníci s bytem nakládali jako s nemovitostí, kterou (spolu)vlastní. Dobrá víra žalované se vztahovala i k právnímu titulu, na jehož základě se byt součástí SJM stal (smlouva ze dne 15. 9. 2004). Došlo tedy k vydržení poloviční části bytu ještě v době trvání manželství, a to manželkou jako bezpodílovou spoluvlastnicí do společného jmění manželů, resp. v rámci společného jmění manželů. Shledal však za potřebné zohlednit způsob nabytí tohoto bytu do SJM a zásluhy na nabytí bytu do SJM, což promítl do úvahy o disparitě vypořádacího podílu žalované, když zásadní míru zásluh na tom, že se byt stal součástí SJM, shledal na straně žalobce, na něhož (výlučně a bezúplatně) převedla jeho matka v roce 2000 členská práva a povinnosti související s užíváním tehdy družstevního bytu č. xxx. Nepovažoval přitom za případné posuzovat tento byt jako čistý vnos do SJM z vlastnictví žalobce s ohledem na zjištěné okolnosti, naopak za vhodnou a spravedlivou považoval disparitu podílů, která by zohlednila i skutečnost, že žalovaná se finančně podílela na rekonstrukci bytu a na jeho správě, a že s nájemným, které bylo za pronájem daného bytu placeno do roku 2012, disponoval v tomto období převážně žalobce. Zohlednil přitom i to, že žalovaná investici konkrétních finančních částek neprokázala a pokud byly vynaloženy za trvání manželství, jednalo se o prostředky ze společného jmění manželů. Ohledně argumentace žalované, týkající se bytu v Xxx č. xxx, dospěl soud I. stupně k závěru, že ji nelze zohlednit, vycházel z toho, že tento byt není součástí SJM a není tedy předmětem tohoto řízení, předmětem tohoto řízení tedy dle jeho názoru nemohou být ani okolnosti a zásluhy, které se týkají nabytí tohoto bytu do podílového spoluvlastnictví účastníků, neboť nemají na výsledek tohoto řízení o vypořádání SJM vliv. Za odpovídající shledal vypořádací podíl žalované ve vztahu k bytové jednotce ve výši 20 % z hodnoty určené znaleckým posudkem, tj. 1 843 780 Kč. vycházel přitom z výše uvedených okolností, když jiné důvody pro použití disparity podílů ve smyslu § 742 odst. 1 písm. e) a f) o. z. nebyly v daném případě naplněny.

7. Ohledně částky 600 000 Kč vzal za prokázané, že byla součástí SJM, byla příjmem z pracovní činnosti žalobce za trvání manželství, přičemž žalobce ani po poučení soudu neprokázal, jak byla daná částka spotřebována. Poukázal přitom na to, že danou částku vzhledem k majetkovým poměrům účastníků nebylo možno považovat za běžný výdaj, bylo tak na žalobci, aby prokázal, že byla spotřebována v rámci SJM. To se žalobci nepodařilo. Soud I. stupně vycházel z toho, že účastníci žili již od roku 2016 odděleně, stěží tak mohla být utracena společně v rámci SJM. Pokud ji žalobce použil k úhradě svých zápůjček, nebylo možno považovat to za obvyklou správu SJM, proto byla tato částka vypořádána. Žalované tak bylo v rámci vypořádání SJM přiznáno 50 % této částky, celkem tak bylo žalobci uloženo zaplatit žalované na vypořádání podílů částku 2 143 780 Kč. Soud I. stupně přitom dovedl kredibilitu žalobce z předložených dluhopisů.
8. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto s odkazem na konstantní judikaturu, když nebyly shledány žádné okolnosti, které by odůvodňovaly odklon od této judikatury.
9. O náhradě nákladů řízení státu bylo rozhodnuto s odkazem na § 148 odst. 1 o. s. ř. s přihlédnutím k tomu, že se jedná o řízení mající povahu tzv. judicii duplicis, náklady státu byly rozděleny rovnoměrně mezi oba účastníky.
10. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná včasné blanketové odvolání, které následně doplnila, nesouhlasila se závěrem soudu I. stupně ohledně disparity podílů 80 % ve prospěch žalobce, nesouhlasila ani s náhradou nákladů řízení státu s tím, že nebylo zohledněno, že zaplatila zálohu na zpracování znaleckého posudku. Ohledně převodu bytové jednotky do společného jmění manželů poukázala na to, že se tak stalo na základě platné smlouvy v souladu s vůlí obou účastníků. Bytová jednotka se tak stala součástí SJM na základě vůle manželů, nikoliv chybného postupu družstva. Poukázala na to, že žalobce se stal členem družstva, aniž by na nabytí členského podílu vynaložil

Shodu s prvopisem potvrzuje H.R.

jakékoliv prostředky, členský podíl mu byl jeho matkou darován v roce 2000. Poukázala na to, že podle stejného principu bylo postupováno při darování bytové jednotky v Xxx, kdy byla na žádost žalobce darována do podílového spoluvlastnictví účastníků, nikoliv do SJM. Oproti tomu sice účastníci společně darovali otci žalované jiný byt v témže domě, ale výrazně menší, tedy nižší hodnoty, o nabytí majetku v rozsahu rozdílu mezi hodnotami bytů se zasloužila výlučně žalovaná (dle úvahy soudu při posuzování nabytí jednotky od družstva do SJM). Tato skutečnost přitom nemůže být zohledněna při vypořádání podílového spoluvlastnictví, přitom se jedná o záležitost úzce související s manželstvím a soužitím účastníků, soud tak měl tuto skutečnost zohlednit při závěru o disparitě podílů. Namítala, že ke zvážení případné disparity podílů by měl soud přistupovat zdrženlivě, v daném případě mělo být zohledněno, že úmyslem účastníků bylo nabýt jednotku do SJM, žalobce sám se o nabytí tohoto bytu nijak nezasloužil. V této souvislosti měla být zohledněna výměna bytu v Xxx, kdy za podobných okolností byl byt nabyt do rovnocenného podílového spoluvlastnictví účastníků. Poukázala na to, že bytová jednotka je součástí SJM již téměř 20 let, žalovaná do ní investovala finanční prostředky, neshledávala tak podmínky pro rozhodnutí o disparitě podílů. I kdyby byly shledány podmínky pro disparitu podílů, nesouhlasila s výší 80 % ve prospěch žalobce, poukázala přitom na to, že soud I. stupně uvažoval o míře 70 až 75 %, rozhodnutí soudu tak považovala za překvapivé, když tento rozdíl nebyl nijak vysvětlen. Nesouhlasila dále s tím, aby se na nákladech znalečného podílela v mnohem větším rozsahu než žalobce, jednalo se přitom o náklady vynaložené důvodně a nezbytně, bez znaleckého posudku by soud nemohl rozhodnout. Žádala, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že uloží žalobci zaplatit jí na vypořádání 50 % hodnoty bytové jednotky, případně 40 % a 300 000 Kč jakožto polovinu žalobcem vybraných finančních prostředků a uloží žalobci zaplatit na náklady řízení státu 5 886 Kč a žalované 3 057 Kč.

11. Žalobce se ve vyjádření k odvolání žalované ztotožnil se závěry soudu I. stupně, poukázal na to, že argumentace žalované ohledně úmyslu účastníků nabýt bytovou jednotku do SJM je v rozporu s jeho argumentací, že předmětný družstevní podíl mu byl darován matkou, jednalo se tak o čistý vnos do SJM z jeho strany. Žalovaná přitom netvrdila, že by došlo ke zvýšení hodnoty věci, proto jí dle jeho názoru nárok na vypořádací podíl vůbec nenáleží. Stejně tak nesouhlasil s vypořádáním částky 600 000 Kč, když ke dni zániku SJM žádnou částkou nedisponoval, přičemž podstatnou část hotovosti použil na splacení společných závazků. I přes tuto argumentaci je však ochoten akceptovat napadený rozsudek. Navrhl potvrzení napadeného rozsudku a přiznání náhrady nákladů odvolacího řízení.
12. Při odvolacím jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalovaná poukázala na judikaturu Nejvyššího soudu (rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 2772/2022), dle něhož je disparita podílů na místě jen v případě mimořádných zásluh, poukázala na to, že pečovala o domácnost, žalobce byl po určitou dobu nezaměstnaný.
13. Odvolací soud ve smyslu ust. § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř. přezkoumal napadený rozsudek i řízení, které předcházelo jeho vydání, a odvolání žalované neshledal důvodným, ztotožnil se se skutkovými i právními závěry soudu I. stupně.
14. Podle § 742 odst. 1 o. z., nedohodnou-li se manželé nebo bývalí manželé jinak nebo neuplatní-li se ustanovení § 741, použijí se pro vypořádání tato pravidla:
  - a) podíly obou manželů na vypořádávaném jmění jsou stejné,
  - b) každý z manželů nahradí to, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho výhradní majetek,
  - c) každý z manželů má právo žádat, aby mu bylo nahrazeno, co ze svého výhradního majetku vynaložil na společný majetek,
  - d) přihlédne se k potřebám nezaopatřených dětí,

Shodu s prvopisem potvrzuje H.R.

- e) přihlédne se k tomu, jak se každý z manželů staral o rodinu, zejména jak pečoval o děti a o rodinnou domácnost,
- f) přihlédne se k tomu, jak se každý z manželů zasloužil o nabytí a udržení majetkových hodnot náležejících do společného jmění.
15. Odvolací soud shledal správným závěr soudu I. stupně, že jednotka specifikovaná ve výroku rozsudku tvoří součást SJM, a je tedy na místě ji vypořádat. To ostatně nebylo mezi účastníky ani sporné. Současně rovněž správně zohlednil veškeré okolnosti související s jejím nabytím a následným užíváním, včetně drobných rekonstrukcí realizovaných za trvání manželství účastníků. Odvolací soud neshledal pochybení ani v jeho závěru, že tyto okolnosti je na místě zohlednit právě disparitou podílů ve prospěch žalobce, když je zcela nepochybné, že o získání tohoto majetku se zasloužil zásadní měrou právě žalobce, neboť nabytí tohoto majetku do SJM účastníků vycházelo z členských práv a povinností v družstvu, které svědčily výlučně žalobci, když výlučně na žalobce je jeho matka převedla za trvání manželství účastníků.
16. Pokud žalovaná v této souvislosti poukazovala na okolnosti nabytí podílového spoluvlastnictví k bytové jednotce v Xxx, jednalo se o okolnosti odlišné, kdy vůle účastníků převodu (nabytí do podílového spoluvlastnictví) byla zcela zřejmá, situace byla odlišná i v tom, že se v podstatě jednalo o výměnu bytů, byt účastníci tím získali větší byt. Tento byt navíc není součástí SJM, jakým způsobem bude vypořádáno podílové spoluvlastnictví účastníků k tomuto bytu, tak není předmětem tohoto sporu a není ani důvod k tomu při vypořádání SJM přihlížet.
17. Závěr o disparitě podílů odvolací soud nepovažoval v rozporu ani s rozhodnutím Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 2772/2022, na které žalovaná poukazovala, v němž Nejvyšší soud shledal správným rozhodnutí o disparitě podílů na základě tehdy zjištěných skutkových okolností. Odvolací soud přitom vycházel z toho, že konkrétní míru disparity je vždy třeba určit na základě konkrétních okolností zjištěných při tom kterém vypořádání.
18. Odvolací soud při posuzování výše podílu žalované vycházel pro porovnání z případu vypořádání SJM projednávaného Nejvyšším soudem pod sp. zn. 22 Cdo 5228/2015, jehož skutkové okolnosti považoval za obdobné, šlo rovněž o vypořádání původně družstevního bytu, k němuž svědčila členská práva výlučně jednomu z manželů. Tehdy na manžela za trvání manželství převedl jeho otec členství v bytovém družstvu, manžel do něj investoval peníze od svého otce – byt se v důsledku zákonných ustanovení stal součástí SJM, přestože se manželka práva na tento byt vzdala - vypořádání bylo řešeno disparitou, zásluhy shledány výlučně na straně manžela, manželce nebyla z vypořádání členských práv v družstvu přiznána žádná částka. V daném případě byla situace shodná, pokud jde o zásluhy manžela na získání bytu, odlišná situace byla v tom, že manželka (žalovaná) považovala tento byt za součást SJM, za trvání manželství byly investovány prostředky ze SJM do jeho drobných oprav a údržby, přičemž se však nejednalo o žádné významné částky. Za této situace se 20 % vypořádací podíl jevil odvolacímu soudu jako zcela přiměřený.
19. Odvolací soud tedy napadený rozsudek ve výrocih o věci samé jako věcně správný potvrdil dle § 219 o. s. ř., když žádné pochybení nebylo shledáno ani v zohlednění částky 600 000 Kč při vypořádání SJM účastníků, kterou žalobce spotřeboval za trvání SJM výlučně pro své závazky bez souhlasu žalované, když se zjevně nejednalo o částkou běžnou v rámci hospodaření účastníků. Správně tak byla polovina této částky připočtena k vypořádacímu podílu za bytovou jednotku.
20. Jako věcně správný byl potvrzen i výrok o náhradě nákladů řízení mezi účastníky. Soud I. stupně přitom správně zohlednil charakter daného sporu („iudicium duplex“).
21. Soud I. stupně nepochybil ani při rozhodování o náhradě nákladů řízení státu, kdy podle výsledku řízení rozdělil mezi účastníky náhradu nákladů řízení státu za znalečné, které nebylo kryto zálohou, v souladu s § 148 odst. 1 o. s. ř. Odvolacímu soudu se však jevila opodstatněná námitka žalované, že nelze považovat za spravedlivé, aby se na nákladech znalečného podílela výrazně větší měrou než žalobce, pokud již uhradila zálohu na znalečné. A to zejména v situaci, kdy nelze očekávat

vzájemnou náhradu nákladů prvostupňového řízení mezi účastníky. Vypracování znaleckého posudku, tedy zjištění hodnoty jednotky, která byla předmětem vypořádání, přitom bylo v zájmu obou účastníků. V zájmu spravedlivého uspořádání poměrů účastníků tedy odvolací soud změnil výroky o náhradě nákladů řízení státu tak, že náklady řízení státu za znalečné ve zbývajících výši 5 886 Kč, které nebyly kryty zálohou žalované ve výši 12 000 Kč, uložil zaplatit výlučně žalobci.

22. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., odvolací soud v tomto stádiu řízení již neshledal na místě zohlednit charakter sporu, ale standardně výsledek řízení, kdy úspěch a neúspěch účastníků v tomto stádiu řízení byl již zcela zřejmý. Úspěšnému žalobci byla přiznána náhrada nákladů za právní zastoupení za 2 úkony (vyjádření k odvolání a účast u jednání) po 19 380 Kč z tarifní hodnoty 2 765 670 Kč, představující zbývajících 30 % hodnoty bytové jednotky požadované žalovanou v odvolacím řízení, dle § 7, § 9 odst. 1 a § 11 odst. 1 písm. d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „AT“), 2 x paušální náhradu hotových výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 1 a 4 AT, vše s 21 % DPH dle § 137 odst. 3 o. s. ř. ve výši 8 265,60 Kč, celkem 47 625,60 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.). Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Proti výroku o nákladech řízení **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.)

Praha 28. března 2024

JUDr. Markéta Wildová v. r.
předsedkyně senátu